

ע"פ 5476/16 - מדינת ישראל, שוקאר אלהוזייל נגד שוקאר אלהוזייל, מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 5476/16
ע"פ 5705/16 - א'

לפני:
כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט א' שהם

המערערת בע"פ 5476/16: מדינת ישראל

המערער בע"פ 5705/16: שוקאר אלהוזייל

נ ג ד

המשיב בע"פ 5476/16: שוקאר אלהוזייל

המשיבה בע"פ 5705/16: מדינת ישראל

ערעור וערעור שכנגד על גזר דינו של בית המשפט
המחוזי בבאר שבע, מיום 26.5.2016, בת"פ
47263-04-13, שניתן על ידי כב' השופטת ט' חיימוביץ

תאריך הישיבה: ז' בניסן התשע"ז (3.4.2017)

בשם המערערת בע"פ 5476/16 עו"ד עילית מידן
והמשיבה בע"פ 5705/16:

עו"ד דניאל כפיר

בשם המשיב בע"פ 5476/16
והמערער בע"פ 5705/16:

גב' ברכה וייס

בשם שירות המבחן:

פסק-דין

השופט א' שהם:

1. ערעור זה מדגים פעם נוספת את הקלות הבלתי נסבלת של השימוש בסכין, לצורך פתרון סכסוכים או עימותים, בעניינים של מה בכך, תוך גרימת נזק כבד לקורבן העבירה.
 2. בפנינו ערעור וערעור שכנגד על גזר דינו של שוקאר אלהוזייל (להלן: המשיב), בעקבות הרשעתו, לאחר ניהול משפט הוכחות, בעבירות אלה: חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); סחיטה באיומים, לפי סעיף 428 רישא לחוק העונשין; ואיומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין. בית משפט קמא גזר על המשיב 45 חודשי מאסר לריצוי בפועל בניכוי ימי מעצרו; 12 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור, בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, אחת העבירות בהן הורשע בתיק זה או כל עבירת אלימות; כמו כן, חויב המשיב בתשלום פיצויים למתלונן בסך 70,000 ₪.
 3. שני הצדדים אינם משלימים עם גזר דינו של בית משפט קמא, כאשר המדינה (להלן: המערער) מבקשת להחמירו בצורה משמעותית, ואילו המשיב עותר להקלה ממשית בעונשו.
- העובדות שנקבעו בהכרעת הדין
4. מהעובדות שקבע בית משפט קמא בהכרעת דינו עולה, כי ביום 11.4.2013 בסמוך לשעה 22:00, הגיע המשיב למסעדת אטיאס בבאר שבע, שם עבד א.א. (להלן: המתלונן). המשיב ביקש מהמתלונן למכור לו אוכל בהקפה, ובתוך כך לחץ את ידו של המתלונן, אשר חש בדקירה בכף ידו. בהמשך לכך, אמר המשיב למתלונן "כנראה שאתה לא הבנת את המסר", והבהיר כי יום קודם לכן הוא קיבל אוכל ושתייה במסעדה ללא תשלום, כשכוונתו להניע את המתלונן לספק לו, גם הפעם, מזון בחינם. משעמד המתלונן בסירובו למלא אחר דרישתו של המשיב, אמר לו האחרון "אני אקח את מה שאני רוצה וכדאי לך לקחת את המשפחה ולחזור לצפון". בעקבות חילופי דברים אלה, התקשר המתלונן אל בעל המסעדה ואל חברו, עארף אלהוזייל, שהוא קרוב משפחתו של המשיב (להלן: עארף), וסיפר להם אודות פנייתו של המשיב אליו. זמן קצר לאחר מכן, הגיע למקום אחיו של בעל המסעדה, וכאשר הלה סירב לתת למשיב אוכל בהקפה, פנה המשיב, פעם נוספת, אל המתלונן ואמר לו "אתה לא יודע עם מי אתה מתעסק ואתה תהיה מוכרח לחזור לצפון כגופה", ועזב את המסעדה. בהגיע עארף למקום, הוא פגש את המשיב מחוץ למסעדה, ובשלב זה הצטרף אל השניים המתלונן, ואז דקר המשיב את המתלונן וברח מהמקום. המתלונן, אשר נדקר בבטנו, פונה לבית החולים, אושפז ונותח, לשם אחייו קרע שנגרם לו במעי הגס. המתלונן אושפז שנית, עקב זיהום, והוא סובל עדיין מכאבים עזים המקשים על תפקודו היום יומי. המשיב הוכר על ידי המל"ל כבעל נכות של 72%.

גזר דינו של בית משפט קמא

5. בפתח גזר דינו, עמד בית משפט קמא על האמור בתסקיר מבחן, שהוגש בעניינו של המשיב, ממנו עולה כי מדובר ברוק כבן 47 שנים, ללא ילדים, המתגורר ברהט ואינו עובד. במהלך השנים עבד המשיב בעבודות מזדמנות, ולטענתו הוא מוכר כנכה על ידי המל"ל, למרות שטיבה של אותה נכות לא הוברר לשירות המבחן. המשיב טען, כי היה מוכר לאלכוהול במשך מספר שנים ועל רקע זה הוא ביצע, לטענתו, את המעשים המיוחסים לו. המשיב דחה את המלצת שירות המבחן להסתייע בקשר טיפולי, ולטענתו אין לו כיום בעיה של התמכרות לאלכוהול. שירות המבחן התרשם כי המשיב אינו מקבל אחריות למעשיו, ומתקשה להכיר בדפוסי התנהגותו הבעייתיים, ובכלל זה צריכת אלכוהול מרובה. המשיב הינו בעל סף תסכול נמוך, ונטייה לאלימות במצבי לחץ וחוסר אונים. צוין בתסקיר, כי למשיב שלוש הרשעות קודמות בעבירות אלימות, שהאחרונה שבהן משנת 2005.

6. בית משפט קמא ציין בגזר דינו, כי למתלונן נגרמו נזקים פיזיים ונפשיים, ועקב הנכות שהיתה מנת חלקו הוא אינו מסוגל לעבוד, ומתקיים מקצבת הביטוח הלאומי. האירוע היה קשה וטראומטי מבחינתו של המתלונן, ואובחנה אצלו תסמונת פוסט טראומטית, והוא מטופל בתרופות.

7. בשים לב לחומרת העבירות ולמידת האכזריות שהופגנה על ידי המשיב, עתרה המערערת להשית עליו עונש מאסר בפועל במתחם שבין 10 ל-14 שנות מאסר. מנגד, ביקש בא כוח המשיב ליתן את מלוא המשקל לנסיבותיו האישיות הקשות של המשיב, שהוא בן למשפחה מרובת ילדים, ולו 31 אחים. אביו של המשיב נפטר בילדותו, ומאז שנת 2009, עת עבר המשיב ניתוח קשה, מצבו התדרדר והוא החל לצרוך כמויות גדולות של אלכוהול. בית משפט קמא ראה בחומרה רבה את מעשיו של המשיב, אשר פגע בהתנהגותו בערך הביטחון האישי ושלמות הגוף. לאחר סקירת מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות מסוג זה, קבע בית משפט קמא מתחם עונש הולם הנע בין 3 ל-5 שנות מאסר לריצוי בפועל. לצורך קביעת עונשו של המשיב בתוך המתחם, נתן בית משפט קמא את דעתו לעברו הפלילי של המשיב, הגם שמדובר בעבר ישר, לאי לקיחת אחריות על מעשיו, ולסירובו לקבל טיפול. לקולה זקף בית משפט קמא את מצבו הרפואי של המשיב ואת נסיבותיו האישיות. לאחר זאת, גזר בית משפט קמא על המשיב 45 חודשי מאסר לריצוי בפועל בניכוי ימי מעצרו, ועונשים נלווים כמפורט בפסקה 2 לעיל.

הערעורים על גזר דינו של בית משפט קמא

8. בא כוח המשיב, עו"ד דניאל כפיר, טען כי יש להקל בעונשו של המשיב וזאת בשל היותו אחד "מעלובי החיים" כהגדרתו, אשר הגיע לפת לחם ולא היה מסוגל לממן את מזונו. נטען בנוסף, כי לא נלקחו בחשבון, די הצורך, נסיבותיו האישיות הרפואיות של המשיב, וכן לא ניתן משקל לקולה למחדלי החקירה שהיו בתיק זה, ושעליהם הצביע בית משפט קמא בהכרעת דינו. נטען בנוסף, כי מדובר בדקירה אחת, תוך שימוש בסכין קטנה, כאשר הנזק למתלונן לא היה חמור במיוחד, והנכות שנקבעה לו על ידי המל"ל הינה זמנית בלבד.

9. באת כוח המערערת, עו"ד עילית מידן, ביקשה לדחות את ערעורו של המשיב, ולקבל את ערעור המדינה, באופן

שיקבע מתחם ענישה גבוה בהרבה מזה שנקבע על ידי בית משפט קמא, ויוחמר עונשו של המשיב באורח משמעותי. המערערת עמדה על חומרת מעשיו של המשיב, אשר ללא סיבה של ממש דקר את המתלונן בבטנו וגרם לו לנזקים פיזיים ונפשיים קשים ביותר. לשיטת המערערת, יש צורך בהעברת מסר חד וברור, לפיו יוטל עונש קשה ומחמיר על מי שמבקש לפתור סכסוכים באמצעות סכין.

10. יצוין, כי מתסקיר משלים שהוגש לעיונו, בעניינו של המשיב עולה, כי הוא הודה בפני גורמי הטיפול בשב"ס בביצוע העבירה, אך טען כי מדובר בהגנה עצמית. ההתרשמות היא כי המשיב "נוטה למזער את חומרת מעשיו", וטוען כי פעל תחת השפעת אלכוהול. עם זאת, המשיב אינו תופס עצמו כמכור לאלכוהול וטוען כי אינו זקוק לטיפול גמילתי.

דיון והכרעה

11. מעשיו של המשיב הינם קשים וחמורים על פי כל אמת מידה. המשיב, אשר דרש מעובד במסעדה לקבל מזון ומשקה ללא תשלום, ניסה לכפות את רצונו על המתלונן תוך שימוש באיומים לפגוע בו ולאחר מכן דקר אותו בסכין בבטנו וגרם לו לקרע במעי הגס, שגרר נזקים פיזיים ונפשיים קשים ביותר. על חומרתה של תופעת הסכינאות, ועל הצורך להיאבק בה באמצעות ענישה קשה ומחמירה, עמד חברי, השופט נ' הנדל, בע"פ 6910/09 הדרה נ' מדינת ישראל (9.5.2010):

"האלימות המתפשטת חושפת את החברה במערומיה מדי יום ביומו. האלימות אינה מפלה בין עיר לכפר, בין צפון לדרום, ובין זקן לצעיר. בצוק העתים אין מנוס מלנהוג במידת החומרה היתרה, יותר משהעבריינים צריכים לכך - הציבור צריך לכך. אחת המטרות המרכזיות של הענישה הפלילית היא כאמור הרתעת עבריינים בכוח, ל"מען יראו וייראו". תופעה זו של 'סכינאות' יש להדביר. המסר חייב להיות ברור, למען ידע כל איש ונער כי נטילת סכין כדי לתקוף היא נטילת סיכון - לא רק כלפי הקורבן, אלא גם כלפי העבריין בדמות הטלת ענישה מחמירה. במלים אחרות, 'תרבות הסכין' היא תרבות שלא ניתן לגלות כלפיה סבלנות" (שם, בפסקה 5, וראו גם, ע"פ 7712/12 פלוני נ' מדינת ישראל (23.5.2013); ע"פ 6376/11 כבוב נ' מדינת ישראל (29.11.2012); ע"פ 6223/11 אגבריה נ' מדינת ישראל (25.6.2012); ע"פ 8113/12 מחלב נ' מדינת ישראל (4.8.2013)).

12. אכן, בעבירות מסוג זה ניתן למצוא מגוון רחב למדי של מתחמי ענישה ועונשים, כפי שניתן ללמוד מהפסיקה שהגיש בא כוח המשיב, ומהתקדימים שהוצגו על ידי המערערת. ואולם, ניתן לומר כי, בנסיבות דומות, הוטלו עונשים חמורים הרבה יותר מעונשו של המערער (ראו, למשל, ע"פ 2988/14 מדינת ישראל נ' פלוני (26.1.2015), שבו הוחמר עונשו של המשיב לכדי 6 שנות מאסר; וראו גם, ע"פ 10861/05 גורבאן נ' מדינת ישראל (29.3.2007), שם אושר עונש של 7 שנות מאסר בנסיבות דומות). במקרים שבהם מדובר במידת חומרה גבוהה הרבה יותר, הושתו עונשים דו ספרתיים על העבריינים (למשל, ע"פ 927/07 חדד נ' מדינת ישראל (18.6.2008); ע"פ 8675/09 דיגנקוב נ' מדינת ישראל (12.1.2011)).

13. המסקנה המתבקשת מן המכלול היא, כי יש לדחות את ערעורו של המשיב, ומנגד - דין ערעורה של המערערת להתקבל. עם זאת, החלטנו שלא למצות את מלוא חומרת הדין עם המשיב, הן משום שאין זו מדרכה של ערכאת הערעור להטיל את מלוא העונש הראוי משמתקבל ערעור תביעה, והן משום מתן משקל נוסף לנסיבותיו האישיות הלא קלות של המשיב, ותוך התחשבות מסויימת במחדלי החקירה, עליהם הצביע בית משפט קמא בהכרעת דינו.

14. סוף דבר, הננו מחליטים לקבל את ערעורה של המדינה באופן שמתחם העונש ההולם ינוע, בנסיבות המקרה דנן, בין 4.5 ל-8 שנות מאסר, ועונשו של המשיב יעמוד על 57 חודשי מאסר (במקום 45 חודשים), בניכוי ימי מעצרו. אין שינוי ביתר חלקי גזר הדין.

ניתן היום, י' בניסן התשע"ז (6.4.2017).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט
